

Regelverket for offentlige anskaffelser gir mulighet til å konkurrere på miljøprestasjoner

Arnhild Dordi Gjønnnes
24.04.2019

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser

En grønn gavepakke – EU-direktiv
2014/24/EU

EU s svar på miljøutfordringen

- Grunnleggende prinsipper, Art 18.3/LOA § 5
- Innledende markedsundersøkelse/dialog, Art 40/FOA §§ 8-1 og 12-1
- Miljømerking, Art 43/FOA §§ 8-6 og 15-3
- Miljøledelsesstandarder, Art 62/FOA § 16-7
- Tildelingskriterier, Art 67/ FOA §§ 8-11 og 18-1
- Livssyklus kostnader, Art 68/FOA § 18-2

- NHO mener at verifiserte internasjonale miljødeklarasjoner (EPD), som i hovedsak anvendes i «business til business» sammenheng, i større grad bør synliggjøres som et likeverdig krav til dokumentasjon.
- I den nye forskriften bør oppdragsgiver oppfordres til å likestille deklarasjon på lik linje med merker som dokumentasjon for at varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeidene har miljømessige, sosiale eller andre egenskaper som angitt i kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene eller kontraktsvilkårene. Deklarasjoner må således defineres nærmere i forskriften.

St. meld 22 – Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle anskaffelser

- Difi har utarbeidet en veileder til hvordan oppdragsgiverne kan bruke miljømerker, miljødeklarasjoner av materialer og produkter (EPDer), miljøsertifiseringer, attester mv. som miljødokumentasjon i offentlige anskaffelser, s. 86

Forutsetninger for å bruke miljø i offentlige anskaffelser

- Fellesskapsrettens grunnleggende prinsipper
  - Objektive, etterprøvbare, ikke-diskriminerende kriterier
- Relevans – tilknytning til leveransen
- Være egnet til å beskrive det som skal anskaffes

- **Kravspesifikasjon** - Hvis mange leverandører har godt utviklede miljøprodukter/tjenester – større innovasjonseffekt
- **Kvalifikasjonskrav** – bare miljøvennlige leverandører får delta
- **Tildelingskriterier** – premiere det mest miljøvennlige tilbudet ved homogene tilbud
- **Kontraktskrav** – Hvis ingen kan – oppfylle innenfor et bestemt tidsrom.

- .....skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at det bidrar til å redusere *skadelig miljøpåvirkning*, og fremme *klimavennlige løsninger der dette er relevant*.....
- ...blant annet skje .....ta hensyn til *livssyklus* *kostnader*
- .....kan stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen slik at offentlige kontrakter gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til *miljø*.....forutsatt at disse kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen.

§ 7-9. Minimering av miljøbelastning

- Oppdragsgiveren *skal* legge vekt på å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger ved sine anskaffelser og *kan* stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, *bør* det som *hovedregel* vektes minimum 30 prosent.

Innledende markedsundersøkelser/ dialog, Foa §§ 8-1 og 12-1

- **Markedsundersøkelser** - Hvilke miljøvennlige produkter/tjenester finnes på markedet?
- **Informasjon til leverandørene**
- **Dialogkonferanser**
- **En-til-en møter**

Miljømerker Foa §§ 8-6 og 15-3

- En av flere måter å dokumentere at deres ytelser ivaretar miljøet på en positiv måte.
- Kun 3. parts sertifiserte miljømerker som oppdragsgiver kan kreve oppfylt
- Miljømerker som krav
  - Merkekravene skal kun dekke de kriterier og egenskaper som relaterer seg til kontraktens gjenstand
  - Merkene skal være tilgjengelig for alle (åpen og gjennomsliktig, tredjepartsverifisert)
  - Andre merker som oppfyller samme krav skal godtas
  - Annen relevant dokumentasjon – hva betyr «tilsvarende»

- Kvalifikasjonskrav = krav til leverandørens egnethet – ikke nytt.
- Spesifikk miljøkompetanse, rutiner, utstyr etc

- Avvisning på grunn av *forhold ved leverandøren*, Foa § 24-2 (3) c)
- Utskiftning av underleverandører, Foa § 24-2 (4)
- Avvisning på grunn av *forhold ved tilbudet*, Foa § 24-8
  - Unormalt lave tilbud, skal avvise, Foa § 24-8 (1) c) jf § 24-9
  - Kan avvise , Foa § 24-8 (2) c)

Kriterier for tildeling av kontrakt

- Beste forhold mellom pris og kvalitet
- Tilknytning til leveransen
  - Kriteriene må relatere seg til den enkelte anskaffelse
  - Kriteriene har tilknytning til leveransen uavhengig av hvor i produktkjeden eller leveransekjeden en befinner seg

Dette omfatter **alle sider av og trinn i deres livssyklus....**
(reell utvidelse av livssyklusbegrepet)

Hva betyr dette i praksis?

Beregning av livssyklus kostnader, Foa § 18-2

- Utvidelse av regelens omfang
- Hva kan man ta hensyn til i beregning av livssyklus kostnader?
  - Direkte kostnader
  - Eksterne kostnader

Livssyklus kostnader forts.

- Direkte kostnader
  - Omkostninger i forbindelse med anskaffelsen
  - Omkostninger i forbindelse med bruk- forbruk av energi og andre resurser
  - Omkostninger til vedlikehold
  - Omkostninger i forbindelse med avhendelse, som innsamling og gjenvinning
- Eksterne kostnader
  - Eksterne virkninger på miljøet
  - Pengemessige verdi må kunne bestemmes
  - Verifiseres
- Beregning av livssyklus kostnadene
  - Data
  - Metode

Miljødeklarasjon ved tildeling av kontrakt NHO

- Ved bruk av tildelingskriteriene basert på beste forhold mellom pris og kvalitet for leveransen, er det behov for en god dokumentasjon av miljøegenskapene i alle ledd av leveransens livssyklus. Tallfesting av miljøprestasjonen gjennom verifiserte deklarasjoner, muliggjør dokumentasjon av innovasjoner med hensyn til miljø.

Takk for meg...
.....og lykke til.....

Arnhild Dordi Gjønnnes

Advokat

Team offentlige anskaffelser

Næringslivets Hovedorganisasjon